

EVALUERING KULTURE

Kulturbroen, Museum Lolland-Falster 2019-21

**"Hvordan med
menstruation i
stenalderen?**

**"Kultur er en
blanding af
danskerne
og af os**

"JEG BLIVER AL-
DRIG TIL EN SKID
NÅR JEG ER SÅ
PISSE FUCKING DÅR-
LIG TIL DANSK!!!

Mohammed , 11år

**"De havde ikke noget papir.
Det var virkelig synd. Så de
tegnede bare i sandet. Men
det er også virkelig sjovt!**

Projektledelse

Museum Lolland-Falster (MLF - projektleder Rasmus Thorup Kildegaard)

Projektpartnere

Helhedsplan Lolland (HeLo – pædagogisk leder Odd Pæreman), Helhedsplan Lindholm (HeLi – projektleder Trine Schächter Rasmussen).

Projektet er støttet af Slots- og Kulturstyrelsen

Citater fra forsiden stammer fra projektets deltagere i forbindelse med aktiviteter

Indhold

<u>Resumé</u>	<u>4</u>
<u>Aktiviteter.....</u>	<u>5</u>
<u>Antal aktiviteter</u>	<u>5</u>
<u>Kulturhistoriske krea-værksteder (september- december 2019).....</u>	<u>6</u>
<u>Erfaringer.....</u>	<u>6</u>
<u>Deltagerantal.....</u>	<u>7</u>
<u>Turnering i gammeldags lege (juni-august 2020).....</u>	<u>8</u>
<u>Gammeldagslege, turnering 14. juli 2020,.....</u>	<u>9</u>
<u>Deltagerantal.....</u>	<u>9</u>
<u>Erfaringer.....</u>	<u>9</u>
<u>Digitale byvandring, juli 2020 og oktober-november 2020</u>	<u>11</u>
<u>Erfaringer</u>	<u>11</u>
<u>Fordybelsesmøder og tegnefilm (aug2020-marts2021),.....</u>	<u>13</u>
<u>Stenalderpigen Lola, fra arkæologi til tegnefilm</u>	<u>14</u>
<u>Deltager tal</u>	<u>15</u>
<u>Hjemmelavede halloweengræskar, Maribo</u>	<u>16</u>
<u>Erfaringer</u>	<u>16</u>
<u>Deltagere</u>	<u>16</u>
<u>Kulturhistoriske plakater</u>	<u>17</u>
<u>Deltagertal</u>	<u>17</u>
<u>OPSAMLING erfaringer.....</u>	<u>18</u>
<u>Proces</u>	<u>18</u>
<u>Aktivitetsudvikling.....</u>	<u>20</u>
<u>Særlige målgruppeerfaringer</u>	<u>20</u>
<u>Afslutning.....</u>	<u>22</u>

Resumé

Nærværende afrapportering gælder for ansøgning á 05. november 2018 til *Puljen Kulturbroen til børn og unge – Kunst og kultur som brobygning i udsatte boligområder*. Evalueringen drager frem mod 4 centrale læringspointer:

1. sammenhænge mellem kulturhistorie og dannelse som pædagogisk praksis gør formidling til *social intervention*
2. kunstneriske og kreative metoder engagerer på tværs men forudsætter faglig kompetence på målrettet niveau
3. coronas og fokusskifte i evalueringspraksis har givet et styrket blik på det kvalitative i aktiviteter
4. tværfaglig og tværsektoriel tilgang er nødvendige for at skabe organisatorisk motivation også hos partneres ledelsesniveauer, men forudsætter fora og samarbejde, hvor vi lærer hinanden bedre at kende

Projektet har fået navnet *KulTure*, og har taget form af et udviklende samarbejde mellem museumsinspektører fra Museum Lolland-Falster (MLF) og pædagogiske medarbejdere fra Helhedsplan Lindholm i Nykøbing (HeLi) og Helheds Lolland i Maribo og Nakskov (HeLo).

Gennem udvikling og afvikling af i alt 11 små og store aktiviteter har parterne lært hinanden og hinandens rammer og viden at kende. Styregruppen har løbende justeret ind ift. aktiviteter og samarbejdsmetoder.

30. april 2020 indsendte ny projektleder en anmodning om ændring af projektets tids- og aktivitetsplan, som efterfølgende blev godkendt. Ændringerne tog højde for Corona, men forsøgte også at metodeudvikle på de erfaringer der var gjort i projektet, bl.a. fleksibel styring og lokalt målrettet aktiviteter ift. konkrete ressourcer og deltagergrupper.

10. september 2021 skrev projektleder en vurdering af projektets status. En kombination af Corona og manglende personale hos helhedsplaner gjorde det umuligt at gennemføre aktiviteter. I hele 2021 blev der reelt ikke påbegyndt nogen pædagogiske aktiviteter, andet end kulturhistoriske plakater i Nakskov (se *aktivitetsbeskrivelse*). Helhedsplanernes usikre fremtid gjorde det vanskeligt at se en realistisk tidsplan. Vurderingen var derfor i efterfølgende dialog med styrelsen at lukke projektet før tid. Beslutningen om lukning blev truffet i dialog med styrelsen nov2021. Ved projektets afslutning feb2022 er der kun projektleder tilbage i styregruppen.

MLF har fået gode erfaringer og er i dialog med en kommune om at udvikle et samarbejde om kulturhistorisk værksted i forbindelse med ny helhedsplan, på baggrund af de metoder, der er udviklet igennem nærværende projekt.

Aktiviteter

KulTure-aktiviteterne er forankrede i de aktiviteter som helhedsplanens medarbejder i forvejen har etableret, som primært har været pigeclub (HeLi), eftermiddagsklub (Helo, Nakskov) og lektiecaféer (Helo, Maribo).

Antal aktiviteter

Projektet har gennemført 11 aktiviteter. 3 gennemført i 2019, 6 i 2020 og 1 i 2021. Hovedaktiviteterne har været 3 lokalhistoriske krea-værksteder (2019 i Maribo, Nakskov og Lindholm), 1 turnering med gammel-dags lege på tværs af udsatte boligområder (2020 i Maribo, Nakskov og Lindholm fælles arrangement), 1 række fordybelsesmøder (2020 i Lindholm) og 1 tegnefilmsproduktion (2020 i Lindholm) og 2 digitale byvandring (2020 i Maribo). Dertil kommer 2 mindre aktiviteter under coronanedlukning: Halloweengræskar (2020 i Maribo) og Kulturhistoriske plakater (2021 i Nakskov). Afsluttende blev afholdt et videndelingsseminar for deltagere fra museets samarbejdskommuner, med henblik på forankring i kommende (bolig)sociale indsatser. Dette arbejde fortsætter nu i ny helhedsplan Lindholm samt udvikling indsats mod socialt udsatte på Lolland.

Lolland-Falster Folketidende

(10.maj 2022) dækkede videndelingsseminar, som markerede afslutningen på projektet, men som samtidig blev afsæt for nyt samarbejde på tværs af museets 2 værtskommuner. Formålet er at integrere kulturområdet tidligere i tværsektorielle indsatser, eks. på det boligsociale område.

Projektets første hovedaktivitet tog afsæt i de enkelte boligområders historiker, som de deltagende børn og unge skulle lave et kreativt produkt over (maleri, fotocollage, skulptur).

Først fik deltagerne besøg af en museumsinspektør i forbindelse med klubaktivitet. Her hørte børnene om byens og områdets historie. Senere mødte de ældre beboere fra deres områder, som kunne fortælle om deres barndom og tiden fra dengang blokkene blev bygget. Efterfølgende lavede deltagerne sammen med helhedsplansmedarbejderne deres produkter. Disse var enten i form af foto-plancher eller skulptur.

Afsluttende var der fernisering, hvor deltagerne viste deres produkter frem ved juleafslutninger i deres beboer- aktivitetshuse. Her havde de mulighed for at fortælle deres forældre og bedsteforældre om området og deres produkter.

Erfaringer

I Maribo og Nakskov var de kreative produkter en umiddelbar måde at synliggøre deltagernes læring. Dels fremgik der lokale artefakter og lokaliteter som de hæftede sig særligt ved, eks. steder som ældre beboere havde udpeget fra deres første tid i området. Det kunne de deltagende børn bruge i forbindelse med julefernisering til at fortælle om til deres familier, med henvisning til plancherne.

I Lindholm havde en pige gruppe, bestående af lidt ældre deltagere (12-16 år), produceret i skulptur af en jordklode, med forskellige religiøse symboler påhæftet. Deres interesse havde i højere grad gået på boligområdets kulturelle diversiteter kontra mediernes omtale af området. Produktet blev således omdrejningspunkt for en samtale til klubaftener om hvad 'kultur' er. Pigernes jordklodeskulptur blev fremvist ved julefernisering.

Aktiviteterne og de fysiske produkter var gode metoder til at engagere børn og unge, og de viste især glæde for at arbejde kreativt. Men det var også et lidt overfladisk engagement, især for de lidt ældre piger i Lindholm, hvor de hurtigt gik fra det lokalhistoriske til det kulturelle og diskussioner om diversitet. Til trods for, at de unge nød at arbejde kreativt ligesom viden om boligområdets historik i senere aktiviteter blev en god referenceramme, så efterlod aktiviteten også et ønske om dels at forfølge en stærkere begejstring og fordybelse hos deltagerne, og dels at målrette aktiviteterne bedre til de fremmødte deltagere. Der var således stor forskel på hvordan aktiviteterne kunne engagere 10årige drenge i Maribo, og hvordan de kunne være relevante for 13årige piger i Lindholm i Nykøbing. Det har været en præmis at arbejde med de børn og unge som rent faktisk er mødt op og holdt ved, derfor har det også betydning for aktivitetens relevans, hvilke konkrete grupper der etablerer sig omkring aktivitetshusene og deres medarbejdere. Ofte sker der en form for

Ved juletræsfesten i Østre Park i Maribo holdt KulTure deltagerne fernisering. Her kunne de fortælle deres søskende og forældre om områdets historie. Arrangementet blev afholdt sammen med den traditionelle juletræsfest, hvorfor der naturligvis også mødte en julemand med slikposer til børnene.

synergi, et sammenhold. Især pigegruppen i Lindholm viste sig meget loyale overfor projektet, bl.a. fordi de konkrete medarbejdere havde en god relation til pigerne og formåede siden sammen med museets inspektører at engagere dem på nye måder. Men det krævede en langt mere lokalt tilpasset strategi, som senere skulle forme KulTure-aktiviteterne.

Deltagerantal

De kulturhistoriske krea-værksteder har forløbet over 5-10 klub- og caféaftener, hvor der anslået har været mellem 7 og 20 deltager pr. aften hver af de 3 lokaliteter. Ferniseringerne i forbindelse med juleafslutninger har haft anslået 20-40 gæster på hver lokalitet.

Vurdering er 40 deltagende børn/unge i alt og 100 fernisingsgæster i alt.

Turnering i gammeldags lege (juni-august 2020)

Maribo, Nakskov og Lindholm (fælles deltagelse, samt længere forløb i Maribo)

Under coronanedlukningen i vinteren og foråret 2020 var der mulighed for at genoverveje aktiviteterne og deres forbindelse til kulturhistoriske temaer. Konkret stod helhedsplanerne med en udfordring med mange børn og unge i områderne som gik hjemme i sommeren. Grundet coronanedlukninger i udlandet, havde mange ikke mulighed for at tage på ferie til familier udenfor Europa, som ellers var tradition for mange at områdernes familier. Der var en bekymring for, når mange børn og unge ikke havde noget at beskæftige sig med i sommermånederne.

Produktionsgruppen ønskede at gribe muligheden, og markere at det igen var muligt at åbne op i Danmark, ved at bruge projektet som platform for nye mødesteder. Et kendetegn for de fleste deltagere var og er fortsat en stærk orientering til deres respektive boligområder: man holder sig i de kendte rammer og områder. Det kan bunde i økonomiske og kulturelle forhold og utryghed og bestemte forventninger til hvordan man bliver set på af andre, der gør, at mange familier er tilbageholdende med eksempelvis at deltage i byens forskellige faciliteter og kulturliv. Det bliver tydeligt for projektets medarbejdere, at de deltagende børn og unge har meget lidt erfaring og berøring med verden udenfor deres boligområder.

Produktionsgruppen besluttede at lave et stort arrangement for børn og deres familier på tværs af de 3 boligområder ved at tage dem ud af deres områder på museum til en turnering i gammeldags lege. Af praktiske hensyn valgte Frilandsmuseet i Maribo som omdrejningspunkt, fordi her var det muligt at afholde alle aktiviteter udendørs i overensstemmelse med Corona restriktioner og afstandskrav. Efterfølgende skulle børnene vende tilbage til deres aktivitetshuse og sommeren over øve sig i de gammeldagslege, for så at mødes igen i efteråret til et stort mesterskab. Dette sidste blev dog i nogen grad aflyst grundet Corona.

Eksemplarisk samarbejde

Måden vi normalt udvikler aktiviteter på i museet bliver udfordret i et engageret og tværfagligt samarbejde. Det sker i højere grad i løbende dialog med bl.a. helhedsplanens pædagogiske personale og i langt højere grad tilpasset de forhold og behov der er aktuelle i boligområderne. 14. juli tog 120 børn, unge og nogle familie medlemmer på tværs af de 3 bolig områder afsted til gammeldags lege-turnering på frilandsmuseet i Maribo. Udgangspunktet var at de mange børn og unge, der plejede at komme hjem og besøge familier udenfor Europa, stod overfor en lang sommer uden indhold. På relativt kort tid blev arrangementet planlagt i både indhold og form. Det har været et eksemplarisk samarbejde i den forstand at det udsprang det konkrete tværfaglige kendskab.

Gammeldagslege, turnering 14. juli 2020,

Af hensyn til familiernes økonomi, sørgede produktionsgruppen for både betalt og arrangeret buskørsel og gratis madpakker med frugt og kyllingefrikadeller, slik, brød, juice og vand. Konkret tilmeldte deltagerne sig hos deres aktivitetshuse, som også stod for rekruttering. I alt deltog 120 børn og unge, hvoraf ca. 30 var forældre eller ældre søskende. Der var fælles mødetid kl. 9 fra de respektive aktivitetshuse, hvor de blev hentet i bus og kørt til frilandsmuseet klar til aktiviteter kl. 10. Alle var hjemme igen med bussen kl. 15.

Frilandsmuseets kulturhistoriske tema er 1800tallet landsby og landsbyliv. De fysiske rammer består af gamle huse indsamlet fra området, som gæsterne kan gå ind i. Det giver en konkret og sanselig fortælling om 1800tallets hverdagsliv. Museet rummer desuden forskellige kilder og artefakter til børnelege fra perioden, eksempelvis "Slå munk", "Stikke Palles øje ud" og "Gå til Island efter sild".

Ved ankomsten tog 4 af museets inspektører imod og introducerede først til museet og dets historie, 1800tallets landsby- og børneliv. Børnene blev inddelt i 4 hold på tværs af boligområderne, flere havde deres forældre og søskende med, som også blev en inviteret med på holdene.

En af de lege, som børnene skulle dyste i, går ud på at, to deltagere holder om 2m lang pind mellem benene med ryggen til hinanden og skal bruge hver sin ende af pinden til at vælte en lille kegle på jorden. En slags omvendt tovtrækning. Kendetegnene ved legene er, at alle deltagere er lige uvante med dem. Derfor sker der ofte fejl og fald på græsset. Det skaber latter og sammenhold, fordi alle er på samme niveau. Konkurrenceelementet i legene bliver ofte nedtonet, efterhånden som de opdager alle har lige svært ved at udføre dem. Dét er nok legenes vigtigste pædagogiske element.

Børnene dystede internt for at lære de forskellige aktiviteterne at kende og sluttede efterfølgende af med at dyste med hinanden på tværs. Afsluttende var der tovtrækningskonkurrence holdene imellem. Efter madpakker til frokosten, var der mulighed for selv at gå på opdagelse i museets mange huse og rum.

Deltagerantal

120 børn og unge, inkl. nogle ældre søskende og/eller forældre

Erfaringer

På dagen 14. juli 2020 oplevede vi mange glade og smilende deltagere. Selvom de kom fra 3 forskellige boligområder og havde tendens til at søge sammen med dem de kendte, var aktiviteterne engagerende og særligt helhedsplansmedarbejderne gode til at skabe møder på tværs.

Arrangementet foregik i museets normale åbningstid, hvorfor der også var andre museumsgæster til stede. KulTure-deltagerne er ligesom mange andre børn og unge ikke museumsvante. Dertil kommer at mange af dem har et udseende som gør de kan skille sig ud blandt museumsgæster.

På et tidspunkt udviklede en tovtrækkerkonkurrence sig, som påkaldte sig museets øvrige gæsters opmærksomhed. KulTure-deltagerne vinkede gæsterne hen og de blev inviteret med ind i tovtrækningskonkurrencen. Der blev grinet og hilst på tværs af de to grupper, KulTure-deltagere og museumsgæster. Det ville være en overfortolkning af kalde det et egentligt kulturmøde, men det var dog en begyndelse til at opleve andre end dem man omgås til daglig. Og oplevede vi en positiv oplevelse for KulTure deltagerne, at museet dels kan være et sjovt og rart sted og at de andre museumsgæster kan være som de selv og f.eks. synes det er sjovt at trække tov. En oplevelse der sandsynligvis også gengældes af museumsgæsterne, der ser de anderledes udseende KulTure-deltagere og får en god oplevelse sammen med dem.

Ovenstående har givet anledning til en refleksion over, at i fremtidig outreach projekter kan museet være et neutralt mødested og kulturhistorien et fælles tredje for grupper der normalt ikke omgås hinanden. Bl.a. oplevede flere museumsinspektører, at KulTure-deltagere med rod i ikke-vestlige lande havde værdifuld

viden, fordi deres forældre eller bedsteforældre selv voksede op under forhold, der lignede 1800tallets landsbyliv i form af praksiserfaringer med at lave mad over ild og holde husdyr.

Lige svær leg

Alle er lige dårlige til de gammeldagslege. Derfor giver det er særligt fællesskab. Her skal man holde balancen mens man vælte klude af de opretstående pinde. Det er piv-svært!

Digitale byvandring, juli 2020 og oktober-november 2020

Maribo

Aktiviteten var oprindeligt udset som en hovedaktivitet, men grundet corona og personalemæssige omstændigheder i helhedsplanerne var det ikke muligt at gennemføre flere end 2 i Maribo.

Den første var afslutning på Frilandsturen 14.juli, hvor to piger på 10 år, begge født udenfor Europa en video byvandring på museet, hvor de viste rundt og fortalte om skolestuen og hestestalden. Formålet med dagen var ud over at give de deltagende børn og unge en god oplevelse sammen og mulighed for at danne nye relationer, at introducere til dansk kulturhistorie, på en måde så de også selv kunne formidle det videre. Derfor blev videoen afprøvet, og det viste sig hurtigt at blive en god leg for pigerne at filme sig og fortælle om museet.

I videoen fortæller pigerne blandt andet om hvordan man i den gamle skole kunne skrive bogstaver (S-K-O-L-E) i sand, når man ikke havde papir. De viser også på et gammelt verdenskort der hænger i skolestuen hvor deres hjemlande ligger. Pigerne udpeger de lande de kender: Syrien, Danmark og USA. Foruden den legende genfortællende tilgang til museet var det også en god formidlingsmetode, hvor publikum får et barneperspektiv på museet.

Den anden digitale byvandring viser 13årige Hassan rundt i sit boligområde i Maribo. Han introducerer de gode steder hvor han hænger og viser hvilken vej han går til skole. På samme måde som med pigerne på Frilandsmuseet er det en god metode at få det umiddelbare i fortalt på en ny sjov og lidt rørende måde. Den sidste film er dog aldrig blevet vist, da der ikke har kunnet findes GDPR-tilladelser. De er efter projektleder viden blevet indsamlet af helhedsplanens medarbejdere, men der er lidt usikkerhed omkring dem, og de kan ikke genfindes. Filmene blev optaget i hast, mens der foregik nogle personalemæssige omrokeringer og det gav dels noget uro, men også et brat skifte for Kulture-aktiviteterne i Maribo.

Erfaringer

Begge film at lavet af helhedsplanens medarbejdere, og det er dem der er igangsættere for optagelserne, fører kameraet. I råfilmene kan man flere steder høre dem stille opklarende spørgsmål, for at få børnene til at fortælle. Efterfølgende er filmoptagelserne klippet og redigeret af projektleder. Det er på én gang en rørende og interessant indblik i børnenes verden, og hvad de synes er vigtigt i byen eller på museet.

Den oprindelige tanke bag de digitale byvandring eller omvisninger var at de skulle indgå i en serie af aktiviteter og museumsbesøg, at det skulle danne grundlag for projektets videndeling på hjemmeside og sociale medier. Men grundet Corona, GDPR-udfordringer og de personalemæssige omstændigheder blev filmene begrænset til de 2 nævnte, så man kan være kritisk overfor om det var kræfterne værd, og om digitale produkter i det hele taget er gode løsninger.

Til ovenstående hører også et voksende problem med GDPR. Én ting er at sikre korrekt indhentning af tilladelser, ensartet praksis ift. opbevaring og håndtering hos flere partnere. Men noget andet er generel mistillid og skepsis overfor at udlevere oplysninger. Eksempelvis havde vi lavet aftale i Nakskov med en gruppe ældre teenagepiger, der skulle lave små dokumentarfilm om hvilke traditioner/ritualer de udførte i december måned. Vi havde opdaget, at mange familier havde taget nogle af juletraditionerne til sig i december, efter de var kommet til Danmark, selvom de måske ikke fejrede jul grundet andre religiøse overbevisninger. Vi vurderede det kunne både være en god måde for nogle deltagere at lære noget værdifuldt fra sig (noget viden fik de fra museet, andet viden gav de tilbage), her kunne de være eksperterne. Nogle havde ovenikøbet arrangeret med bedsteforældre og forældre at fortælle om vintertraditioner i hjemlavet. Det kunne have været en værdifuld videndeling ift. at nedbryde den isolation og de fordomme man kan være genstand for i et udsat boligområde, netop fordi december traditioner og jul er så genkendelige og alligevel forskellige fra familie til familie. Men da vi skulle i gang med optagelserne december 2020, trak familierne sig da de blev bedt om at skrive under på GDPR-tilladelsen.

Umiddelbart kan det undre at familierne gerne vil dele deres hjem og fortælle om traditioner og baggrunde på film, men ikke vil skrive under på en GDPR-tilladelse. Vores mistanke var at det egentligt handlede om selve det at give sin oplysninger væk og give tilladelse til noget man måske ikke helt kunne overskue konsekvensen af. Mange af områdets familier er kommet til Danmark som resultat af en flugt fra undertrykkende og uværdige livsvilkår, og har i enten hjemland eller transitlande stiftet bekendtskab med institutioners magtmisbrug. Vi vurderede at der hos nogle var en udbredt skepsis overfor myndigheder. Som et museum der indhenter folks skriftlige tilladelse og personlige oplysninger bliver vi sandsynligvis let betragtet med

skepsis. Det har betydet det ikke har været muligt at gennemføre den planlagte videndelingsaktivitet på hjemmesiden, hvor disse små film skulle have været hovedaktivitet.

Museet vil i fremtiden lære af de nævnte udfordringer i forbindelse med videndeling, ved at søge aktiviteter som i mindre grad er afhængig af GDPR-tilladelser. Omvendt er digitale virkemidler en del af børn og unges hverdag, så der vil fortsat være brug for at udforske medierne.

SAMTYKKEERKLÆRING
BRUG AF PORTRÆTBILLEDER/FILM AF PERSONER UNDER 18 ÅR

Jeg giver som forældre/værge tilladelse til, at Guldborgsund Kommune må benytte portræthavende personer i forbindelse med:

(Barnets navn, institution og klasse/gruppe)

Samtykket gælder for portrætbilleder/film taget i forbindelse med barnets tilknytning til den pågældende institution.

Min tilladelse gælder for de medier, jeg har krydset af:

- ☐ Intranet (fx kommunens intranet eller forældreIntra)
- ☐ Guldborgsund Kommunes hjemmesider (fx guldborgsund.dk, guldborgsundhallen.dk)
- ☐ Trykte medier (fx brochurer, plakater, skoleaviser mv.)
- ☐ Kommunens grupper eller sider på sociale medier (fx Facebook eller YouTube)
- ☐ Kommunens opslagstavler, placher, undervisningsmateriale m.v.
- ☐ Kommunens pressemateriale*
- ☐ Kommunens digitale skilte, LED skærme i hallerne og i Borgerservice

Hvis samtykket kun gælder for en helt specifik optagelse eller et specifikt medie, skriv det her:

(Fx guldborgsund.dk, pjece om xxx af 20. august 2018 eller julefest i Grønnegården 2018)

Jeg kan til enhver tid trække mit samtykke tilbage, dog ikke for allerede trykt materiale.

Henvendelse skal ske til den institution eller afdeling, hvor samtykket er afleveret. Hvis samtykket trækkes tilbage, gælder det fremadrettet.

Navn: _____

Adresse: _____

Dato: _____

Underskrift: _____

☐ Jeg har forældremyndigheden alene (som kryds)

☐ Vi har begge forældre med

GDPR-frygt

En GDPR-samtykkeerklæring kan være en skræmmende ting. Især hvis man har erfaringer med myndigheder som misbruger ens oplysninger. Det kan være tilfældet for mange migrantfamilier, enten fra hjemland eller relateret til rejsen til Europa.

Lindholm

De to aktiviteter *fordybelsesmøder* og *tegnefilm* hænger sammen. De var ikke planlagte, men udsprang af en konkret observation af at pigegruppen fra Lindholm ikke fandt de gammeldagslege helt så interessante som de yngre grupper fra Maribo og Nakskov. Tidligere erfaringer viser at piger i udsatte boligområder ofte er lidt usynlige og kan have sværere ved at finde sig til rette i konventionelle fritidstilbud som sport og klub. Det er også en gruppe der giver udtryk for forskellige familiære forpligtigelser som at passe mindre søskende eller hjælpe med det praktiske arbejde i hjemmet, som drengene sjældent udtrykker at bidrage til.

Pigerne var i alderen 12-17, bestod af omkring 10 medlemmer fra projektets begyndelse, hvoraf ca 8 holdt ved. De mødtes hver onsdag kl 17 i kælderen ved aktivitetshuset i Lindholm. Her blev serveret the, popcorn og frugt og der blev grinet og talt om både alvorlige og mindre alvorlige emner. Med helhedsplanens projektleder Trine Schächter Rasmussen som omdrejningspunkt havde pigerne fundet et helle, og hvor de kunne bruge KulTure-projektet som anledning til at tale om også de svære emner. At disse klubaftener blev til fordybelsesmøder, som senere udviklede sig til tegnefilmsproduktion og møder med arkæologer, kan alene tilskrives pigegruppens særlige dynamik og den respekt og tillid som Trine mødte dem.

Modsat tidligere var der ingen dagsorden på forhånd. Jeg (projektleder, KulTure) mødte således pigerne i kælderen på deres sted, til deres aftalte tid og lyttede til deres samtaler. De skulle lige vænne sig til mig, og jeg skulle lære at tie stille og bare lytte.

På et tidspunkt fortæller pigerne om Rasmus Paludan og en koranaftbrænding udført af Paludans tilhængere. Aftbrændingen blev fulgt med stor opmærksomhed i byen, da det havde fyldt meget på landsplan i nyhederne. I andre udsatte boligområder havde lignende begivenheder skabt særlig dårlig medieomtaler, når unge havde forsøgt at overfald Paludan eller forhindret aftbrændingerne. Pigerne lavede lidt sjov med episoden, som bl.a. betød de kom for sent i skole, fordi de ikke kunne komme frem. Men alvoren er ikke til at komme uden om: der er hos nogle mennesker et enormt had til pigernes baggrund og kultur. Et had som forstærker en generel oplevelse af, at områdets beboere bliver set ned på at det omgivende samfund.

Pigerne er ikke født i Danmark og oprinder fra lande og kulturer, som er lette for Paludans følgere og andre at identificere som ikke-danskere. De har ofte også rødder i familier med kønskonservative normer, hvor kvinderne laver mad og passer børn, og hvor piger generelt kan opleve færre frihedsrettigheder end drenge. Nogle af pigerne i Lindholm-klubben fortæller også om særlig krav fra familien eksempelvis ift. at blive presset til at bære tørklæde, som en traditionel og religiøs beklædning. Andre har oplevet ældre brødre holde øje med deres opførsel i skolen.

Pigerne udsættes for *udgrænsning*: en andens magt til at definere deres grænser og position, og dermed muligheder og selvforståelser. En udgrænsning som kan ske fra både samfundets og

omgivelsernes side men som også kan ske i familierne, og som kan følge dem uden for hjemmet, og hæmme deres adfærdsfrihed. Dertil skal lægges sproglige udfordringer og opvækst i familier med kort eller ingen uddannelse, som erfaringsmæssigt kan været meget begrænsende for deres uddannelsesmuligheder.

Sociokulturelt set er Lindholmpigerne eksempler på nogle af de mest udsatte borgere, som ovenikøbet er usynlige for omverden, begrænsede i adfærd og ytring. Det kan virke formålsløst at give sig i kast med et projekt om dansk kulturhistorie.

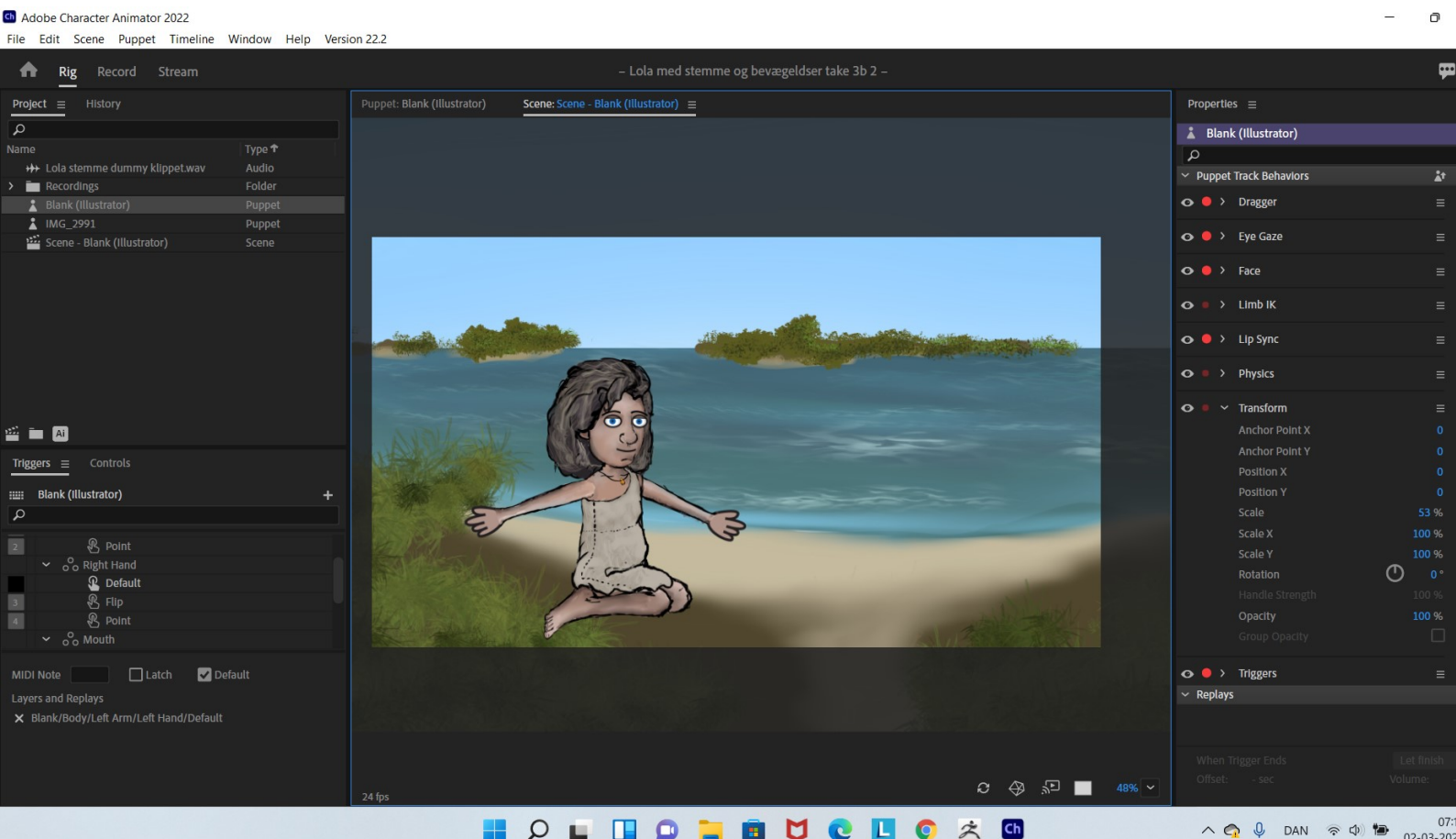
Stenalderpigen Lola, fra arkæologi til tegnefilm

I forbindelse med pigernes fortælling om Rasmus Paludan og koranaftbrændingen fortalte jeg dem om Lola. Hun er navnet på en pige, unge kvinde, der levede for 5.700 år siden og som vores arkæologer har fundet intakt DNA på. DNA-profilen viste meget om hendes liv og færd – og at hun var en minoritet i sin tid. Rent genetisk tilhørte hun en anden gruppe end den herskende i Danmark på sin tid. Dermed kan vi fortælle om Danmarks fortid formet af indvandring og kulturmøder. Og med Lola kan vi vise det at vokse op som ung kvinde på kanten mellem to kulturer er sket mange gange før.

Om den konkrete pige fra stenalderen har oplevet udgrænsninger, socialkontrol og kulturkampe som nutidens Lindholmpiger kan arkæologien ikke sige noget om. Men Lindholmpigerne kan fortælle arkæologerne om, hvordan det er at vokse op på kanten mellem 2 kulturer. Derfor foreslog jeg at de skulle fortælle historien om Lola.

Tegneprogram og pigernes fortælling

Pigerne fortalte og digtede, og stillede spørgsmål til arkæologen, mens inspektøren skrev ned. På museet arbejdede grafikerne med tegninger—men pigerne var ikke helt tilfredse. Hun skulle have et smykke. Så måtte arkæologen undersøge hvilke fund, der var gjort. Og sandelig om ikke, der var fundet et ravsmykke, som faldt i pigernes smag. Det skulle Lola have på.

Vi har tidligere forsøgt at få KulTure-deltagere til at lave byvandring for at fortælle kulturhistorien videre. Og det giver ofte nogle gode oplevelser for dem der fortæller, fordi derigennem lærer mere når selv skal formulere. Men her har vi at gøre med en gruppe som ikke nødvendigvis har brug for opmærksomhed. Måske snarere tværtimod kan få vanskeligheder hvis de bliver for synlige. Derfor faldt valget på at lave en tegnefilm.

Ved næste klubaften mødtes pigerne også med en af museets arkæologer som har arbejdet med Lola. Her fik de mulighed for at stille spørgsmål, bl.a. hvilken mad Lola spiste og hvordan hun gjorde når hun havde menstruation.

Ved næste møde begyndte selve arbejdet med at udvikle historien og lave en storyline. Her kunne de i fællesskab prøve forskellige ideer af. Nogle var meget voldsomme og handlede om at Lola blev forelsket i en dreng fra en anden kultur og så slået ihjel af sin far. På den ene side oplevede vi at de eksperimenterede med nogle af de (køns)undertrykkelser de selv var udsatte for eller kendte til fra deres veninder, og på den anden side noget af det de måske ønskede eller kunne tænke sig at gøre anderledes, som opgør med det undertrykkende i familien, her i form af *far*. Men genren *tegnefilm* tolkede de, som at det skulle være til børn, så det var bedre med en happy end, besluttede de.

Sideløbende arbejdede museets grafiker på at udvikle design og figur. Efter coronanedlukningen fortsatte dialogen på Facebook, hvor pigerne kunne fortælle hvordan Lola skulle se, om hun skulle have smykker og hvordan handlingen skulle fortsætte. De fandt bl.a. ud af det var vigtigt at Lola var god til at jage, at hun skulle forelske sig i dreng fra den anden kultur, og de skulle stikke af sammen og leve i naturen i en hule. Til sidst skulle hun vende hjem til sin far og de skulle blive gode venner.

Tegnefilmen nåede ikke at blive færdig, da både var coronanedlukning og helhedsplanens sidste medarbejdere stoppede i foråret 2021. Dialogen forsøgt fortsat på Facebook, men interessen gled langsomt fra projektet og uden aktiv Helhedsplan var der ingen anden mulighed end at stoppe aktiviteten.

Deltager tal

5-8 fremmødte på caféaftener hen over efteråret 2020. Efter coronanedlukning fortsatte kontakten på sociale medier og endte reelt med medarbejderophør hos Helhedsplanen. I alt strakte processen sig fra august 2020 til maj 2021.

Projektet blev i samarbejde med HeLo planlagt tilknapset til en lignende pigegruppe i Nakskov, men grundet manglende medarbejdere blev aktiviteten aldrig søsat.

Hjemmegræskar

Coronatiden bød på restriktioner, men en gruppe unge fik sammen med deres voksne i helhedsplanen fragtet og fordelt græskar fra frilandsmuseet i Maribo til knap ca. hjem hvor børn skar og delte billede af deres græskar.

Hjemmelavede halloweengræskar, Maribo

I efteråret 2020 lukkede landet ned igen, og det gik ud over mange af boligområdernes børn og unge, som bl.a. måtte isolere sig fra fritidsaktiviteter. KulTure aktiviteter blev indstillet, men som et forsøg på at holde kontakt og stadig skabe noget aktivitet hos tilknyttede børn, uddelte Frilandsmuseet i Maribo gratis græskar sammen med HeLo aktivitetshuset i Maribo.

Græskarrene blev indkøbt af museet og HeLo personalet rekrutterede på sociale medier og mund-til-mund, hvorefter deltagerne af hensyn til restriktioner, selv skulle afhente græskar i aktivitetshuset. Selv det var en lille aktivitet med begrænset udbredelse, var det positivt at det trods alt lykkedes at afvikle noget Corona restriktioner til trods.

Erfaringer

Ideen om halloweengræskar kom hurtigt som en reaktion på nedlukning og aflysning af planlagte aktiviteter som gammeldagslege turnering. Frilandsmuseet havde indkøbt græskar til andet arrangement og den ansvarlige inspektør havde selv deltaget i KulTure arrangement 14 juli 2020 og kendte derfor helhedsplanmedarbejderne, og i Maribo fik de hurtigt arrangeret transporten sammen med et par af områdets unge.

Det var en god måde at aktivere børn på, da de selv skulle komme og hente græskarret, tage det med hjem og sende billeder af deres produkter. På den måde sikrede vi en tilknytning for deltagerne, og en aktivitet for børn, hvor vurderingen ellers er at de er særligt sårbare i Corona isolation. Det var samtidig også en god øvelse i kommunikation og ideudveksling mellem museets inspektører og helhedsplanens medarbejdere.

Ulempen ved aktiviteten var at der ingen egentligt kontakt var med børnene hvorfor det kulturhistoriske indhold omkring at skære græskar var meget begrænset. Men i Coronaens begrænsninger viste sig også et fleksibelt og kreativt samarbejde mellem helhedsplanens medarbejdere og museet inspektører.

Deltagere

Omkring 25 børn deltog, hvoraf et par var med til at sørge for transporten. Det er vanskeligt at sige præcis hvem der deltog, men en vurdering lyder på at det først og fremmest var en drenge gruppe på 10-12 år.

Kulturhistoriske plakater

I lighed med ovenstående aktivitet, blev de kulturhistoriske plakater udviklet spontant isamarbejde mellem museumsinspektører og helhedsplansmedarbejdere, i mangel af muligheder for at operere under Corona restriktioner.

I foråret 2021 under coronanedlukningen udviklede MLF og HeLo en serie kulturhistoriske plakater og opslag, der blev sat op imellem områdets blokke. Opslagene havde til formål at sætte fokus på kulturmøder og -brud i danske kulturhistorie. De var tænkt som optakt til en ny fordybelsesgruppe i Nakskov, inspireret af pigegruppen fra Lindholm. Planen var at denne gruppe med afsæt i de kulturhistoriske plakater, som områdets beboere allerede havde stiftet bekendtskab med, selv skulle producere en tegnefilm eller andet kreativt produkt udefra.

Plakaterne blev opsat og opslag delt og set og bemærket af mange af områdets beboere. Men grundet mangel på personale var det ikke muligt at opstarte de planlagte grupper og aktiviteter.

Deltagertal

Der er ikke et egentligt deltagertal, da plakaterne som nævnt var tænkt som del af en fordybelsesaktivitet. Men da projektet regner med både målgruppe deltagere og gæster/publikum, kan vi prøve at anslå hvor mange plakaterne er blevet bemærket. Plakaterne blev opsat ved stier og adgangsveje i 15 forskellige opslag og stod opstillet i 2 måneder. Et konservativt skøn vil være 1/3 af områdets beboere (1200), dvs. 400 publikum/gæster.

I corona og slud Kulturen skal ud

Kulturhistoriske plakater sættes op mellem boligblokkene i Nakskov. De fortæller historier om Danmarks første børnefødselsdag, om kvindelejren på Femø og selvfølgelig stenalderen pigen Lola, som var mørk i huden og lignede alt andet den stereotype dansker.

Proces

Helt overordnet har der været stor begejstring og sympati fra projektets aktører og deltagere. Men det har også været udfordret af 3 væsentlige udefrakommende begivenheder, som alligevel kan lære os noget om outreach og tværfagligt formidlingsarbejde.

Den helt store begivenhed for projektet var ulykkeligvis tabet af den oprindelig projektleder, Anne Elmer. Hun var med sin store personlighed og engagement et kæmpe aktiv for projektet. Det sås bl.a. hos pigerne fra Lindholm, der flere år efter stadig med stor begejstring kunne genfortælle Annes historier om hvordan hun var faldet af cyklen i netop deres boligområde i sin ungdom og blevet forelsket i sin mand. Men det viser også at den gode formidling i høj grad handler om det gode og autentiske møde, uanset målgruppe og aktivitet. Det har været en vigtig læring for den nye projektleder, men også en tydeliggørelse af hvor knyttede det gode projekt er til den konkrete person. Derfor måtte projektet naturligt tage en drejning med ny projektleder, hvilket medførte at de planlagte byvandring tog form af de aktiviteter som er beskrevet under afsnittet *aktiviteter*. Det betyder ikke at der ikke generelle erfaringer som kan deles og inspirere til nye formidlingsprojekter. Bl.a. ift. særlige erfaringer som udfoldes følgende afsnit.

Den anden store begivenhed, som kom til at dominere projektet, var Corona. Især i efteråret 2020, hvor projektet lige var startet op igen efter forårets nedlukning nu med ny projektleder og ny aktivitetsplan, så lukkede det hele ned igen frem til sommeren 2021. I denne periode var det stort set ikke muligt at gennemføre nogen aktiviteter. Til trods for kreative metoder som Facebook-instruktionsdialoger til tegnefilm i Lindholm eller plakater mellem blokkene i Nakskov, fungerer disse kun som støtte til hovedaktiviteter, og det var da heller ikke i sig selv nok til at fastholde deltagernes interesser - selvom Lindholm-pigerne var meget vedholdende og nysgerrige. Dette gentager ovenstående erfaring: det er det personlige møde der tæller. Det digitale og grafiske er kun en støtte. Corona var en påtvunget omstændighed, der forstærkede forskellige svagheder ved projektet og tværfagligt projektarbejde generelt. Det ene handler om tidshorisonter som udfoldes herunder og det andet handler om hvordan vi tænker kreativt for at fastholde de kontakter og historier.

Den tredje store begivenhed var lukningen af helhedsplanerne Heli og Helo, som også var den direkte årsag til at anbefale en lukning af projektet til trods for de gode erfaringer. Efterhånden som helhedsplanernes udløbsdato nærmede sig og der ikke kom afklaringer fra kommunerne (i Nykøbing kender vi nu til arbejdet med ny aftale om helhedsplan, 2022), begyndte medarbejdere at søge andet job. Dermed mistede projektet kontakten til områderne og altså også deltagerne. Det lykkedes i mindre grad i Lindholm af fastholde pigerne kontakt og interesse i en kortere periode. I Maribo blev der allerede i efteråret 2020 gennemført personalemæssige omrokeringer, som betød der ikke var en medarbejder projektet kunne kontakte og i Nakskov var der ny pædagogisk men

også begrænset personale. Begge byer hører under Helo og derfor berørt af omrokeringerne. På et år var projektets tilknyttede medarbejdere gået fra 7 til 2, inkl. projektleder.

Ovenstående danner grundlag for en af projektets mest kritisk erfaringer: samarbejdspartnere. Erfaringerne med især pigerne fra Lindholm viser at det tager tid at etablere autentiske tillidsbaserede relationer til deltagerne, og tid til at udvikle og afprøve meningsfulde aktiviteter. Projektejer MLF er en fast institution og kan derfor forpligte sig på længere projekter, mens helhedsplanerne er kortsigtede (3årige) og deres fremtid og forlængelser kan være påvirket af politiske dagsordner. Kommunalvalget november 2021 kan have styrket en usikkerhed i processerne omkring deres forlængelser. Samtidig er områdernes forskellige målgrupper interessante at forholde sig til: den samme aktivitet kan ikke nødvendigvis genbruges direkte, man skal tilpasses den lokale gruppes interesser og forhold. Det kan være vanskeligt med projektets metode som beskrevet i aktiviteterne at være i 3 forskellige byer, med 2 forskellige helhedsplaner med forskellige udløbsdatoer og personalemæssige forhold. Omvendt var styregruppemøderne med deltagerne medarbejdere vigtigt erfaringsudvekslingssteder, både på tværs af helhedsplanerne, såvel som for museet og dets inspektører.

Danskerne og os

Pigerne fra kælderens i Lindholm diskuterede hvad kultur er. Efter besøg i området af den højreradikale provokatør Rasmus Paludan og hans Koran-afbrænding fik pigerne sammen med museets inspektører og arkæologer muligheden for at kigge på kilder af et mere divers Danmarksbillede.

Aktivitetsudvikling

Aktiviteterne er udviklet løbende i dialog med styregruppen og det pædagogiske personale i helhedsplanerne. Både for at være så realistiske og ressourceorienterede som muligt i omskiftende coronasituationer, men også for at blive klogere på hvordan det kulturhistoriske indhold kan gøres relevant for målgrupperne. Herunder differentierede målgrupper, eks. en yngre drenge gruppe i Maribo (10-13) og en ældre pige gruppe i Lindholm (13-17). Aktiviteterne kan ikke nødvendigvis rettes med lige stor succes begge steder. Derfor er det blevet en vigtig lektie for styregruppen og for projektejer at tage med videre, at selvom det kulturhistoriske indhold og pædagogiske sigte er det samme, er det en stor fordel at aktiviteten og det didaktiske indhold tilpasses den konkrete gruppes interesser.

Særlige målgruppeerfaringer

KulTure projektet har medført nogle særlige erfaringer som har haft betydning for projektets udvikling, eksperimentering med aktiviteter og deres indhold og som står som en stærk inspiration for MLF's videre outreach arbejde.

Efterhånden som aktiviteterne blev udrullet, blev deltagernes særlige betingelser tydelige. Boligområderne huser mange familier med baggrunde og forhold som kan være udfordrende for børn og unges dannelse. Det var kendt på forhånd og en baggrund for projektbeskrivelsen. Men de særlige betingelser har givet Det kan være økonomiske, sproglige eller kulturelle forhold, der kan være udfordrende. Eksempelvis oplevede en museumsinspektør til en klubaften en 12årig dreng brød grædende sammen og råbe: "Jeg er så fucking dårlig til dansk!"

Et andet eksempel var et besøg af lederen det høriorienterede parti Stram Kurs Rasmus Paludan i Lindholm. 2 af hans medlemmer udførte en koranafbrænding og det gjorde et stærkt indtryk på KulTuredeltagerne (13-16årige piger). De havde hørt om det i medierne at det skete andre steder, men det var alligevel et chok at det skulle ske dér, hvor de boede.

De to eksempler viser nogle særlige forhold, der gør sig gældende for KulTure deltagerne dannelsesprocesser, og som er kendetegnende for mange af områdets børn og unge med ikkevestlige baggrunde. Forhold der motiveres at værdipolitiske temaer og tendenser som konkret handler om danskhed eller bestemte menneskers opfattelse af, hvad det vil sige at kunne eller være dansk. Dertil skal lægges en række oplevelser med KulTure-deltagernes øvrige udfordringer med at stå kanten mellem to kulturer. På den ene side en konservativ og måske beskyttende og isolerende familie og på den anden side den mere frihedsudfoldende KulTure-deltagerne kan opleve gennem kammerater i skolen.

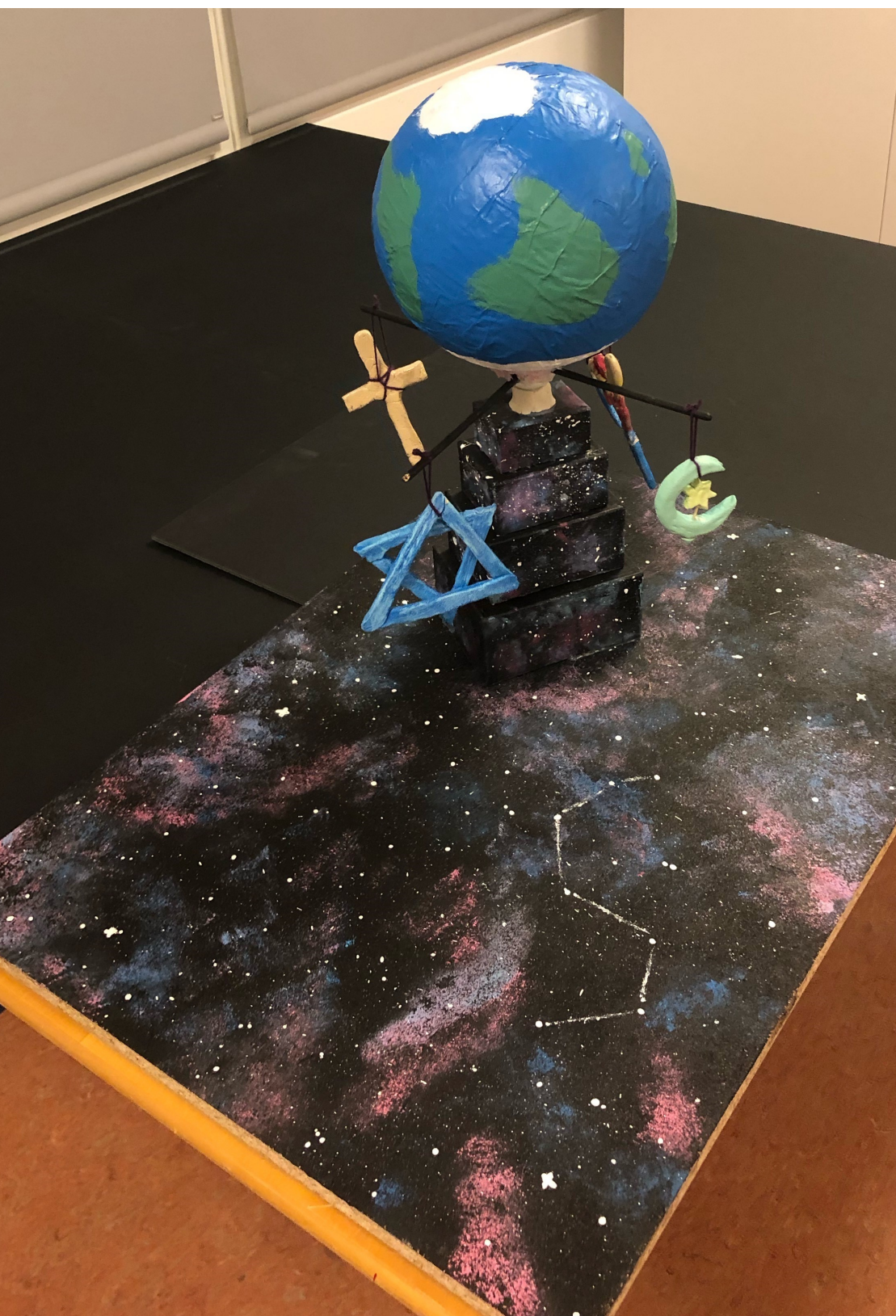
Det er således en særlig præmis at deltagerne befinder sig i et dobbelt krydsfelt. På den ene side skellet mellem familiens kultur præget af oprindelseskulturens ofte mere konservative idealer og så den mere frihedsudfoldende norm de kan opleve i skolen. Og på den anden side en eksplicit

danskhedsdiskurs: de er stærkt bevidste om at de ikke tilhører majoriteten og ikke mestrer dens anerkendelsesværdige adfærd og udseende.

Som et dansk kulturhistorisk museum må vi altid forholde os til vores målgruppe, herunder de forskellige forståelser og forhold, der kan være i spil og have betydning for vores formidlingsarbejde. Formålet med at vi som museum laver outreach som i KulTure handler om børn og unges dannelse, dvs. en bevidstgørelse af fortidens betydning for nutiden så at individet bliver en ansvarsfuld demokratisk deltager der træffer gode valg. Heri ligger også en frigørelsesproces, hvad end det er fra konservative familie idealer eller undertrykkende samfundsdiskurser.

KulTure-projektet har især udviklet projektejerens (MLF) forståelse af kulturhistoriske formidling til udsatte grupper på baggrund af erfaringer med projektets aktiviteter. Historie, som den fortællinger om fortidens begivenheder og forhold, handler ikke kun om hvad der skete i fortiden, men også om forudsætningerne for de børn og unge i nutiden.

Kultur er sociale konstruktioner og viden om historien kan give os mulighed for at afkode, forstå og finde mod til at ændre på uværdige og undertrykkende vil-

Billedet fra forsiden

Pigerne i Lindholm skulle i projektets begyndelse lære om deres boligområde og formidle det videre. Her er deres resultat. Dét gav projektleder anledning til at gentænke projektets pædagogiske potentiale og metode.

Afslutning

KulTure første og væsentligste læringspointe er erfaringer med at skabe kvalitative dannelsesanstledninger for børn og unge i udsatte positioner. Det har været en vigtig læreproces for museets inspektører, dels i forbindelse med at lære målgruppe og de professionelle der omgiver den at kende, og dels en læring i fit. hvordan kulturhistorie og dannelse er knyttet som en pædagogisk praksis. Det giver muligheder for at betragte formidling som *social intervention*; vi skal ville noget med vores formidling, som forholder sig til den hverdag børn og unge fra eks. udsatte boligområder lever i. Hvad end de oplever pres fra konservative kønsidealiser i familierne eller højreekstreme hadytringer i medier, så kan vi som kulturhistorisk museum præsentere dem for modfortællinger: al kultur kommer er noget, der engang så anderledes ud, og som på et tidspunkt vil blive til noget andet end det er i dag. Med vores kilder og genstande kan vi give disse modfortællinger tyngde i form af *ægtthed*. Modfortællinger kan som tegnefilmsproduktionen være en ramme for unge at eksperimentere med det de virkelig oplever (kønsundertrykkelse), og det de ønsker eller forestiller sig (opgør). Denne proaktive tilgang til museumsformidling kan være inspiration til meget af vores arbejde, også ift. andre målgrupper og ind i samarbejdsflader udenfor kulturområdet, eks. sundhed og socialområdet. Det er museet allerede nu i færd med at undersøge muligheden for sammen med de to samarbejdskommuner, hvor der er et utalt ønske om at inkludere museet i bl.a. nye boligindsatser.

Anden væsentlig læring er, at arbejdet med kreative metoder og kunstfaglige tilgange er særligt frugt ift. for mange grupper, da det åbner op for deres egne udtryk og dermed tolkninger eller vinkler. Udfordringerne består dels i at skabe det i tryghed og fortrolighed det kræver at turde udtrykke sig eller ligefrem performe, og dels i at have tilstrækkelig faglighed tilstede, så deltagerne bliver udfordret på et passende niveau.

Tredje vigtig læring fra projektet er særligt sket grundet Corona og handler om projekters kvantitative omfang. Vi har måske tidligere haft en tilbøjelighed til at gå efter mange deltagere eller store aktiviteter når vi lavede outreach projekter. Men i KulTure har vi været tvunget til at genoverveje, og fået en nysgerrighed på at se på det kvalitative. Dette er samtidig motiveret af en oplevelse af der er sket et skifte i anerkendte evalueringspraksisser, der i højere grad beskæftiger sig med kvalitet af aktivitet og har fokus på fejl og læring, frem for kontrol og måltal.

En fjerde vigtig læringspointe er det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde. Det har været et stort plus for museet og projektet, at helhedsplanens medarbejdere og museets inspektører lærte hinanden at kende, fordi de åbnede op for spontane og dermed med lokalt forankrede aktiviteter, når man handlede hurtigt og fik ideer. Det tværsektorielle består i at skabe et fælles sprog for kulturhistorie og dannelse ind i eks. sundhedsforvaltninger eller hos kommunale byplanlæggere. For det første handler det om at skabe kendskab og opbakning til aktiviteterne på ledelsesplan, men også om at vi som museum spiller ind ift. eks. når nye byområder skal udvikles.

For yderligere info og kontakt: <https://museumlollandfalster.dk/projekter/kulture/>